

REMISSPROMEMORIA

DATUM: 2026-02-10

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2025-00857

Nya och ändrade föreskrifter om inlösen av kontanter

Sammanfattning

Riksbanken föreslår nya föreskrifter om inlösen av kontanter. De nya föreskrifterna baseras i huvudsak på nu gällande föreskrifter men innehåller några ändringar och förtydliganden. Förslaget till nya föreskrifter syftar till att tydliggöra reglerna för inlösen. För skadade sedlar införs möjligheten för Riksbanken att medge undantag från de begränsningar för inlösen av skadade sedlar som annars gäller, om ansökan kommer från vissa brottsutredande myndigheter som särskilt namnges i föreskriften. När det gäller ogiltiga sedlar införs en begränsning genom att Riksbanken kan bevilja inlösen i upp till tio år från det att sedeln blivit ogiltig. Efter denna tid blir det svårt att uppvisa underlag enligt Riksbankens begränsningar för inlösen, eftersom banker normalt inte bevarar sådan dokumentation längre än tio år. Förslaget innebär också att Riksbanken inte längre löser in minnes- eller jubileumsmünt. Utöver de föreslagna ändringarna överförs bestämmelserna i den nu gällande föreskriften i huvudsak oförändrade. Riksbankens nya föreskrifter om inlösen av kontanter föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Riksbanken föreslår också en ändring i Riksbankens befintliga föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt som innebär att avgiften per beviljad ansökan om inlösen av ogiltiga sedlar höjs från 200 kronor till 300 kronor. Avgiftshöjningen föreslås träda i kraft den 1 september 2026.

Innehåll

1	UTGÅNGSPUNKTER	3
1.1	BAKGRUND	3
1.2	SYFTET MED FÖRESKRIFTERNA.....	3
1.3	DEFINITIONER	3
1.4	ALTERNATIV REGLERING	4
1.5	RÄTTSLIGA FÖRUTSÄTTNINGAR	4
2	FÖRSLAG OCH MOTIVERING	4
2.1	UNDANTAG FÖR VISSA MYNDIGHETER VID INLÖSEN AV SKADADE SEDLAR	4
2.2	TIO ÅRS TIDSGRÄNS FÖR INLÖSEN AV OGILTIGA SEDLAR	5
2.3	TYDLIGGÖRANDE OM ATT SÄRSKILDA SKÄL KRÄVS FÖR INLÖSEN AV OGILTIGA SEDLAR	6
2.4	INLÖSEN AV MINNESMYNT UPPHÖR	6
2.5	INLÖSEN AV FÖRSLITNA KONTANTER.....	7
2.6	HÖJD AVGIFT FÖR ANSÖKAN OM INLÖSEN AV OGILTIGA SEDLAR	7
2.7	ÖVERFÖRING AV BESTÄMMELSER FRÅN TIDIGARE FÖRESKRIFT	7
2.8	IKRAFTTRÄDANDE OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER.....	8
3	FÖRSLAGETS KONSEKVENSER	8
3.1	ALLMÄNT OM KONSEKVENSUTREDNINGEN	8
3.2	KONSEKVENSER FÖR SAMHÄLLET OCH KONSUMENTERNA	9
3.3	KONSEKVENSER FÖR FÖRETAGEN	9
3.4	KONSEKVENSER FÖR RIKSBANKEN.....	9
3.5	KONSEKVENSER FÖR FÖRVALTNINGSMYNDIGHETER OCH DOMSTOLAR	10
3.6	ÖVERENSSTÄMMELSE MED EU-RÄTTEN.....	10
3.7	PROPORTIONALITETSBEDÖMNING	10

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrund

Riksbanken löser fortfarande in alla ogiltiga serier av sedlar.¹ De sedlar som oftast lämnas in till Riksbanken blev ogiltiga den 1 juli 2016 och den 1 juli 2017.² Ungefär 92 procent av de utestående ogiltiga sedelserierna har kommit in till Riksbanken och sannolikt kommer endast en liten del av de ogiltiga sedlar som återstår att lösas in. Avgiften för beviljade ansökningar för inlösen av ogiltiga sedlar har varit oförändrad sedan 2020.

Utöver ogiltiga sedlar löser Riksbanken även in giltiga sedlar som skadats. De utgör dock en begränsad del av inlösenverksamheten. Skadade sedlar behöver kunna lösas in hos Riksbanken eftersom de är giltiga men inte går att omsätta hos banker eller i handeln. Riksbanken kan även i dagsläget lösa in skadade minnes- och jubileumsmynt (minnesmynt).

1.2 Syftet med föreskrifterna

Syftet med Riksbankens föreskrifter om inlösen av kontanter är att klargöra och precisera villkor och förutsättningar för inlösen av ogiltiga och skadade kontanter. Det ska ske på ett tydligt och förutsägbart sätt samtidigt som risker för penningtvätt eller annan brottslig verksamhet motverkas.

1.3 Definitioner

Kontanter definieras som sedlar och mynt (inklusive minnesmynt) i kronor enligt 4 kap. 1 § andra stycket lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen).

Minnes- eller jubileumsmynt (minnesmynt) är mynt som präglats för att uppmärksamma händelser av särskild betydelse för Sverige. De kan vara framställda i metaller som silver, guld eller med legeringar av metaller och vara utgivna i olika valörer. Minnesmynt är lagliga betalningsmedel.

Lagliga betalningsmedel är kontanter och beredskapspengar enligt 4 kap. 12 § riksbankslagen. Med **giltiga kontanter** avses här detsamma som lagliga betalningsmedel. **Ogiltiga kontanter** är kontanter som genom lag har upphört att vara lagliga betalningsmedel.

Skadade sedlar är giltiga sedlar som har fysiska skador och därför inte längre är hela eller avsiktligt har förändrats eller bearbetats fysiskt. Om mindre än en tredjedel av sedelns ursprungliga yta är intakt anses den inte vara skadad utan förstörd.

Förslitna kontanter är sedlar eller mynt som inte är skadade men som genom normalt bruk uppvisar slitage och bör bytas ut.

¹ Ett undantag utgörs av sedlar utgivna under slutet av 1800-talet angående vilka riksdagen beslutade att de inte längre får lösas in av Riksbanken. Se lagen (1940:143) angående preskription av vissa riksbankssedlar av äldre typ.

² Se lagen (2014:1030) om vissa sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel.

1.4 Alternativ reglering

Inlösen av ogiltiga och skadade kontanter regleras redan i dag genom föreskrifter. Eftersom frågan gäller myndighetsutövning i förhållandet mellan stat och enskild, bedöms det nödvändigt att genomföra reglering genom bindande föreskrifter. Föreskrifter skapar dessutom en högre grad av förutsägbarhet för enskilda och andra aktörer. Allmänna råd är inte ett lämpligt alternativ.

1.5 Rättsliga förutsättningar

Utgivning och giltighet av kontanter

Enligt 9 kap. 14 § regeringsformen ska föreskrifter om utgivning och giltighet av sedlar och mynt meddelas genom lag. Genom lagen (2014:1030) om vissa sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel beslutade riksdagen att sedlar från den tidigare sedelserien skulle upphöra att vara lagliga betalningsmedel. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2015 och anger att de äldre sedlarna i valörerna 20, 50 och 1 000 kronor blev ogiltiga vid utgången av juni 2016 samt att äldre sedlar i valörerna 100 och 500 kronor blev ogiltiga vid utgången av juni 2017.

Inlösen av kontanter och bemyndigande att meddela föreskrifter

Av 4 kap. 4 § första stycket riksbankslagen framgår att Riksbanken *får* lösa in kontanter som är skadade eller förslitna. Enligt 4 kap. 4 § andra stycket *får* Riksbanken lösa in kontanter som har upphört att vara lagliga betalningsmedel, om det finns särskilda skäl. Enligt 13 kap. 1 § 6 riksbankslagen får Riksbanken meddela föreskrifter om förutsättningarna för inlösen av kontanter och avgifter enligt 4 kap. 4 §.

Bestämmelser om inlösen av sedlar och mynt finns i dag i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt. Vissa företag (institut) har dessutom rätt att lämna in och hämta ut kontanter hos Riksbanken vilket regleras i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning.

2 Förslag och motivering

2.1 Undantag för vissa myndigheter vid inlösen av skadade sedlar

Riksbankens förslag

Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten får beviljas undantag från inlösenbegränsningarna i 1 § punkterna 1–3 i föreskrifterna.

Skälen för förslaget

De föreslagna nya föreskrifterna om inlösen av kontanter innehåller, i likhet med gällande föreskrifter, begränsningar för inlösen av skadade sedlar. Begränsningarna innebär att Riksbanken godkänner inlösen när det inte finns anledning att anta att:

1. sedeln härrör från brott eller brottslig verksamhet,

2. sedeln har lämnats in av någon som inte är rätt ägare eller företrädare för ägaren, eller
3. sedeln har förändrats eller bearbetats med avsikt att dess format eller utseende ska avvika från dess ursprungliga form.

För att underlätta för Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten att exempelvis hantera förverkade tillgångar eller hittegods som tillfaller staten anser Riksbanken att det finns skäl att möjliggöra undantag från dessa begränsningar. Omständigheter som kan motivera att undantag medges är om:

- de skadade sedlarna tillfaller staten, eller
- sedlarna omhändertagits inom ramen för exempelvis en förundersökning om brott.

Giltiga sedlar som förverkas eller beslagtogs, och som slutligt tillfaller staten, kan normalt hanteras av värdebolag om de är i bruksskick och inte är skadade. Sedlar som på grund av skador inte kan lämnas till värdebolag kan i stället lösas in hos Riksbanken. Det förekommer att Polismyndigheten använder sig av kemikalier för att upptäcka fingeravtryck på sedlar i brottsutredningar. Sådan behandling kan skada sedlarna så att de inte längre kan användas i handeln. Det bör då finnas möjlighet att medge undantag från begränsningarna i 1 § punkterna 1–3 om ansökan om inlösen görs av någon av de ovan nämnda myndigheterna. Undantag bör även kunna medges när exempelvis Polismyndigheten påträffar eller tar emot skadade sedlar som hittegods och ingen enskild eller annan aktör gör anspråk på dem. I sådana fall tillfaller sedlarna staten, och inlösen bör därför kunna beviljas även om sedlarnas ursprung och förvärv inte fullt ut kan klarläggas.³

Möjligheten till undantag bör begränsas till ovan nämnda myndigheter, eftersom de hanterar egendom som förverkas (och slutligt tillfaller staten) eller har uppdrag att utreda brott och då kan behöva genomföra åtgärder som medför att sedlar skadas för bevisning. Utan ett uttryckligt undantag för dessa myndigheter bedömer Riksbanken att deras möjligheter att fullgöra sina uppgifter i vissa situationer skulle kunna försvåras.

2.2 Tio års tidsgräns för inlösen av ogiltiga sedlar

Riksbankens förslag

Det ska införas en tidsgräns som innebär att möjligheten att lösa in ogiltiga sedlar upphör tio år efter det att sedeln förklarats ogiltig.

Skälen för förslaget

Snart har tio år gått sedan det senaste sedelutbytet (2015–2017), som genomfördes med omfattande informationsinsatser riktade till allmänheten. Antalet inlösenärenden av ogiltiga sedlar har därefter minskat avsevärt och ligger i dag på en relativt låg nivå.⁴ Efter tio år från det att sedlar tagits ut från ett konto är det i regel inte möjligt att få dokumentation från banker avseende sedlarnas ursprung och förvärv, eftersom sådana

³ Se 4 § lagen (1938:121) om hittegods.

⁴ Se statistik för inlösenärenden på <https://www.riksbank.se/sv/statistik/sedel--och-myntstatistik/>

uppgifter normalt inte bevaras i mer än tio år. Detta försvårar för enskilda och andra aktörer att uppfylla kraven på dokumentation, även när särskilda skäl föreligger. Som jämförelse tillämpade Danmark tre år, Norge tio år och Finland 17 år vid sina senaste sedelutbyten.

Mot denna bakgrund bör en tidsgräns införas för hur länge det är möjligt att lösa in ogiltiga sedlar. En tidsgräns om tio år är en lämplig för Riksbankens inlösenåtagande, bland annat med hänsyn till preskriptionslagen (1981:130) som har en allmän preskriptionstid om tio år.⁵ En fast tidsgräns bidrar till ökad tydlighet för såväl allmänheten som Riksbanken.

Ett alternativ skulle vara att införa en kortare tidsgräns, exempelvis fem år. Mot bakgrund av tillgången till underlag, kopplingen till preskriptionstid och behovet av tydlighet framstår dock tio år i dagsläget som en rimlig avvägning, utan att utesluta att andra lösningar kan övervägas framöver.

2.3 Tydliggörande om att särskilda skäl krävs för inlösen av ogiltiga sedlar

Riksbankens förslag

En upplysning ska tas in i de nya föreskrifterna om att det krävs särskilda skäl för inlösen av ogiltiga sedlar.

Skälen för förslaget

Enligt 4 kap. 4 § andra stycket riksbankslagen får Riksbanken lösa in kontanter som har upphört att vara lagliga betalningsmedel (ogiltiga), under förutsättning att det finns särskilda skäl. Det innebär att Riksbanken kan, men inte är skyldig, att lösa in ogiltiga sedlar. I de nu gällande föreskrifterna (RBFS 2020:1) finns ett antal begränsningar i 4 § a–d) som hindrar inlösen och som bland annat är motiverade av behovet att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism eller annan brottslig verksamhet. Begränsningarna avser situationer där äganderätt, ursprung eller förvärv är osäkra eller kan kopplas till otillåten verksamhet. Riksbanken anser att det bör framgå tydligt i de nya föreskrifterna inlösen av ogiltiga sedlar förutsätter både särskilda skäl och att begränsningar iakttas.

2.4 Inlösen av minnesmynt upphör

Riksbankens förslag

Det ska inte längre vara möjligt att lösa in minnesmynt.

Skälen för förslaget

Riksbanken saknar mandat att lösa in minnesmynt, som är lagliga betalningsmedel.⁶ Minnesmynt tillverkas av metall och har en mycket lång livslängd. De har huvudsakligen ett samlarvärde och används normalt inte för betalningar. Ett giltigt minnesmynt som blivit så skadat att det inte går att använda för transaktioner är att betrakta som förstört,

⁵ 2 § preskriptionslagen (1981:130).

⁶ Se prop. 2021/22:41 s. 116 där det framgår att minnesmynt inte bör kunna lösas in hos Riksbanken eftersom de är lagliga betalningsmedel.

och Riksbanken har inte mandat att lösa in förstörda kontanter. Det finns därför ingen anledning för Riksbanken att erbjuda inlösen av minnesmynt. Minnesmynt bör dock, precis som övriga mynt, fortsatt kunna lämnas in till Riksbanken av ett institut med stöd av Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning.

2.5 Inlösen av förslitna kontanter

Riksbankens förslag

Bestämmelsen som hänvisar till föreskrifterna (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning och anger att Riksbanken inte löser in kontanter som härrör från brott eller brottslig verksamhet tas bort.

Skälen för förslaget

Enligt de gällande föreskrifterna (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt löser Riksbanken inte in förslitna kontanter från ett institut, bland annat om Riksbanken kan anta att kontanterna härrör från brott eller brottslig verksamhet. I de nya föreskrifterna tas den bestämmelsen bort, eftersom instituten har avtal med Riksbanken – som upprättas med stöd i föreskrifterna (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning – som redan ställer krav på rutiner för att motverka penningtvätt. Institutens verksamhet omfattas dessutom av Finansinspektionens tillsyn, bland annat avseende penningtvätt. Därför finns det inget behov av att reglera detta även i föreskrifterna om inlösen av kontanter.

2.6 Höjd avgift för ansökan om inlösen av ogiltiga sedlar

Riksbankens förslag

Avgiften för en beviljad ansökan om inlösen av ogiltiga sedlar ska höjas till 300 kronor.

Skälen för förslaget

Enligt 4 kap. 4 § tredje stycket riksbankslagen får Riksbanken ta ut avgifter vid inlösen av kontanter. Enligt gällande föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt är avgiften 200 kronor och tas ut för en beviljad ansökan om inlösen av ogiltiga sedlar. Avgiften höjdes senast från 100 till 200 kronor när de befintliga föreskrifterna trädde i kraft den 1 oktober 2020.

Riksbankens kostnader för att hantera ett ärende för inlösen av ogiltiga sedlar beräknas i dag uppgå till cirka 1 500 kronor. Ett avgiftsuttag motsvarande full kostnadstäckning bedöms i nuläget inte som skäligt, eftersom det i praktiken skulle begränsa möjligheten till inlösen i alltför stor utsträckning. Riksbanken bedömer därför att avgiften i stället bör höjas med 100 kronor per beviljat ärende för att täcka en högre andel av myndighetens kostnader.

2.7 Överföring av bestämmelser från tidigare föreskrift

Utöver de förslag som presenteras ovan, kommer bestämmelserna från Riksbankens nu gällande föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt att överföras i huvudsak oförändrade till de föreslagna nya föreskrifterna. Det gäller bland annat:

- möjligheten till och begränsningarna för inlösen av giltiga sedlar som är skadade,

- Riksbankens rätt att behålla kontanter som skickats in när en ansökan om inlösen inte beviljas,
- att Riksbanken inte löser in mynt, samt
- att Riksbankens avgift för en beviljad ansökan om inlösen av ogiltiga sedlar, som föreslås uppgår till 300 kronor enligt Riksbankens föreskrifter (RBFS 2026:X) om ändring i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt.

2.8 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Riksbankens förslag

Avgiftshöjningen ska träda i kraft den 1 september 2026. En övergångsbestämmelse ska införas som innebär att den lägre avgiften ska tillämpas på ärenden om inlösen av ogiltiga sedlar som har inkommit till Riksbanken före ikraftträdandet.

Riksbankens nya föreskrifter om inlösen av kontanter ska träda i kraft den 1 juli 2027. En övergångsbestämmelse ska införas som innebär att äldre föreskrifter ska tillämpas på ärenden om inlösen som inkommit till Riksbanken före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget

Avgiftshöjningen för beviljade ärenden ska täcka en högre andel av Riksbankens kostnader för att hantera av inlösen av ogiltiga sedlar. Riksbanken anser att ändringen bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 september 2026, och föreslår även en övergångsbestämmelse som innebär att avgiftshöjningen inte ska tillämpas på ansökningar om inlösen som har kommit in till Riksbanken före ikraftträdandet.

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft när det har gått tio år från det att samtliga sedlar från den senaste sedelserien upphört att vara lagliga betalningsmedel, det vill säga den 1 juli 2027. Riksbanken bedömer att det därmed kommer att finnas gott om tid för att både informera allmänheten om de nya föreskrifterna och för enskilda att lösa in sina ogiltiga sedlar. Riksbanken föreslår en övergångsbestämmelse som innebär att de äldre föreskrifterna ska tillämpas på ärenden om inlösen som inkommit till Riksbanken före den 1 juli 2027.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Allmänt om konsekvensutredningen

Nedan redogör Riksbanken för vilka konsekvenser som de föreslagna föreskrifterna bedöms få för samhället, konsumenterna, företagen, Riksbanken, förvaltningsmyndigheter och domstolar samt förhållandet till EU-rätten.⁷

Riksbanken ser inte att förslaget till nya och ändrade föreskrifter kommer att leda till några fler betydande konsekvenser utöver de som beskrivs nedan.

⁷ Riksbanken ska enligt 13 kap. 3 § riksbankslagen göra en konsekvensutredning innan myndigheten beslutar föreskrifter. Riksbanken utgår därvid från förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar (se prop. 2021/22:41 s. 179). Delar av det som enligt förordningen ska framgå av en konsekvensutredning framgår i tidigare avsnitt av denna promemoria.

3.2 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

När de nya föreskrifterna trätt i kraft kommer enskilda endast att kunna lösa in skadade sedlar hos Riksbanken och inte längre ogiltiga sedlar, eftersom mer än tio år då har gått sedan den senaste sedelserien blev ogiltig. Det bedöms dock röra sig om en liten och kontinuerligt minskande grupp som fortfarande har sådana sedlar. Antalet inlösenärenden av ogiltiga sedlar har minskat kraftigt de senaste åren, främst eftersom de flesta redan har löst in sina sedlar. Även om förändringen kan uppfattas som negativ har möjligheten att lösa in ogiltiga sedlar funnits under lång tid. En vanlig missuppfattning är att ogiltiga sedlar fortsatt har ett värde.

För dem som fortfarande har ogiltiga sedlar är det efter tio år i praktiken mycket svårt att styrka sedlarnas ursprung och förvärv. Det innebär att inlösen i många fall ändå skulle ha varit svår att få beviljad. Förslaget att upphöra med inlösen av ogiltiga sedlar tio år efter att de blivit ogiltiga innebär därför i praktiken att en redan mycket begränsad möjlighet upphör. Riksbanken mottar även ansökningar om inlösen där sökanden inte uppfyller de uppställda kriterierna för inlösen. I dessa fall är Riksbanken redan i dag förhindrad att bevilja ansökan. Dessutom ger lagen enbart utrymme för beaktande av särskilda skäl. Vid bedömning gäller även principen om likabehandling. En tidsgräns om tio år innebär därför ingen avgörande förändring jämfört med den nuvarande ordning, utan bidrar i stället till ökad tydlighet. Att Riksbanken upphör med inlösen av minnesmynt bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för vare sig samhället eller enskilda.

En höjd avgift för beviljade ansökningar om att lösa in ogiltiga sedlar bedöms få små ekonomiska konsekvenser för personer som har sådana sedlar, och kan innebära att vissa avstår från att ansöka om inlösen.

3.3 Konsekvenser för företagen

För företag bedöms förslaget få mycket liten påverkan. Företag ansöker sällan om inlösen av ogiltiga kontanter, och enligt gällande föreskrifter beviljar inte Riksbanken inlösen för sedlar som härrör från näringsverksamhet avseende försäljning av varor och/eller tjänster mot kontant betalning.

De institut som omfattas av Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning påverkas inte av ändringarna, i dagsläget rör det sig om två institut, Bankomat AB och Loomis Sverige AB.

3.4 Konsekvenser för Riksbanken

Under 2024 och 2025 tog Riksbanken emot strax under 14 000 respektive 12 000 ansökningar om inlösen av ogiltiga sedlar. Verksamheten sysselsätter i dagsläget ungefär fem till sex årsarbetskrafter. För Riksbanken får de nya föreskrifterna huvudsakligen konsekvenser för hur mycket resurser som behövs för att handlägga inlösenärenden. Sammantaget bedöms Riksbankens kostnader minska med omkring 10 miljoner kronor per år när inlösen av ogiltiga sedlar upphör.

Riksbanken har avsatt cirka 500 miljoner kronor för framtida inlösen av ogiltiga sedlar. När möjligheten till inlösen upphör kommer det beloppet att återföras till tillgångssidan i Riksbankens balansräkning.

Innan de nya föreskrifterna träder i kraft kan antalet ansökningar om inlösen av ogiltiga sedlar öka, vilket kan leda till fler utbetalningar än normalt samt en tillfälligt högre arbetsbelastning. Förslaget att höja avgiften för vissa ansökningar innebär dock att en ökad andel av kostnaderna för handläggningen täcks.

3.5 Konsekvenser för förvaltningsmyndigheter och domstolar

Om antalet inlösenärenden ökar betydligt innan de nya föreskrifterna träder i kraft kan det påverka domstolar som prövar överklaganden av Riksbankens beslut, främst Förvaltningsrätten i Stockholm. Under 2024 och 2025 överklagades sammanlagt 244 av Riksbankens beslut avseende ansökningar om inlösen. Efter den 30 juni 2027 förväntas antalet överklagade beslut minska.

Genom förslaget får Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten bättre möjligheter att beviljas undantag från de begränsningar som finns för inlösen av skadade giltiga sedlar. I övrigt bedömer Riksbanken att de nya föreskrifterna inte kommer att påverka förvaltningsmyndigheter eller domstolar.

3.6 Överensstämmelse med EU-rätten

Riksbanken bedömer att de föreslagna föreskrifterna överensstämmer med EU-rätten.

3.7 Proportionalitetsbedömning

Sammantaget bedömer Riksbanken att de föreslagna föreskrifterna gör det tydligare för enskilda och andra aktörer som ansöker om att lösa in kontanter vilka förutsättningar som gäller för detta. Riksbanken anser att de föreslagna åtgärderna är proportionerliga och väl avvägda i förhållande till de intressen som föreskrifterna syftar till att tillgodose.